

Målbilaga Miljöprogrammet 2019

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Måredovisning Miljöprogrammet	3

1 Inledning

2 Målredovisning Miljöprogrammet

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
Frisk luft	Kommunanställda ska uppmanas att välja miljövänliga transportmedel inom tjänsten och vid arbetspendling (Mprg 1.2.3) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	IT-avdelningen bidrar till minskad miljöbelastning i form av resor genom underlättande av möte på distans (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Energianvändningen ska årligen minska minst med tre procent (Mprg 1.1.2) (Anläggningar)	Utbilda personal i energieffektiv fastighetsdrift. Garage för ismaskiner byggs om med direktinfart till ishall samt luftslussar. Byte ispist, kylmedieslingor samt kylanläggning på Danderydsvallens uterink. Byte av gamla armaturer med hög elförbrukning till energieffektiv led.
	Miljökrav ställs vid alla upphandlingar av tjänster, entreprenader och varor. (Socialnämnd)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Genom återkommande tillsyn av verksamheter kontrollera att utomhusmiljön inte påverkas negativt (Mprg 1.3.1) (Miljö- och hälsoskydd)	- Bevaka resultatet från Trafikverkets utredning (2018) och bedöm utifrån resultatet om och vilka åtgärder som kan behöva genomföras.
	År 2020 är 25 procent av energianvändningen inom transportsektorn förnybar (Mprg 1.1.3) (Plan)	• I planeringen ska samarbete kring att utveckla goda regionala kommunikationer med stombussnät och spårbunden trafik ske med aktörer som Stockholms läns landsting, trafikförvaltningen och Trafikverket.

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	Kommunanställda ska uppmanas att välja miljövänliga transportmedel inom tjänsten och vid arbetspendling (Mprg 1.2.3) (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> • Personalen följer kommunens reseriktlinjer. För personalen finns en pool med cyklar, elcyklar och elbilar för resor i tjänsten.
	Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår (Mprg 1.1.1) (Gata och trafik)	En långsiktig kontinuerlig satsning på att byta ut äldre armaturer mot LED-belysning innebär en minskad energiåtgång
	Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår (Mprg 1.1.1.) (Vatten och avlopp) (Vatten och avlopp)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Kommunen ska arbeta för att de som bor och verkar i Danderyd minskar växthusgasutsläppen (Mprg 1.1) (Energi och klimat)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Kommunens utsläpp av växthusgaser minskar med 20 procent till år 2020 per invånare med 2009 som basår (Mprg 1.1.1) (Energi och klimat) (Energi och klimat)	<ul style="list-style-type: none"> - Tekniska kontoret fortsätter att arbeta med åtgärderna i klimat- och energistrategin för att erhalla minskade växthusgasutsläpp. Åtgärderna är utformade för de som bor och verkar i kommunen att det ska vara lätt att göra rätt. - Invånarnas beteende och konsumtion påverkar detta resultatmål vilket gör att tekniska kontoret har liten inverkan på detta mål.
	Energianvändningen i kommunägda byggnader ska årligen minska minst med tre procent (Mprg. 1.1.2) (Energi och klimat)	<ul style="list-style-type: none"> - Tekniska kontoret planerar att fortsätta arbetet med att minska energianvändningen i kommunens byggnader. - Detta sker genom investering i tekniska installationer, effektiv drift av kommunens fastighetssystem samt att verksamheterna samarbetar för att uppnå

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
		detta.
	År 2020 är 25 procent av energianvändningen inom transportsektorn förnybar (Mprg. 1.1.3) (Energi och klimat)	<ul style="list-style-type: none"> - Tekniska kontoret fortsätter att arbeta med åtgärderna i klimat- och energistrategin för att öka förändringen av förnybara bränslen inom transportsektorn. - Kontoret arbetar bland annat med att sätta upp laddstolpar för att underlätta för kommuninvånare att ladda sin elbil. - Målet förväntas uppfyllas.
	Danderyds kommun som organisation är fossilbränsleoberoende år 2020 (Mprg 1.2) (Energi och klimat)	<ul style="list-style-type: none"> - Arbetet med att fasa ut oljepannor går enligt plan med mål att samtliga ska vara avvecklade till 2020. - Fordon drivna av fossilbränsle behöver bytas ut till fossilbränsleoberoende alternativ hos kommunens förvaltningar. - Målet förväntas uppfyllas.
	Kommunanställda ska uppmanas att välja miljövänliga transportmedel inom tjänsten och vid arbetspendling (Mprg 1.2.3) (Energi och klimat)	<ul style="list-style-type: none"> - Arbetet med att uppmuntra kommunanställda till att resa hållbart i tjänsten och till och från arbetet fortsätter. - Lånecykel till verksamheter fortsätter.
	Energianvändningen i kommunägda byggnader ska årligen minska. Energianvändningen justeras med energiindex och redovisas som medelvärde per år över en femårsperiod (Mprg 1.1.2) (Fastighet)	Tekniska kontoret planerar att fortsätta arbetet för att minska energianvändningen. Detta kommer att ske genom investeringar i drifteffektivisering och kontroll av den dagliga driften. Verksamheterna har även en stor påverkan genom hur byggnaderna används och tekniska kontorets informationsinsatser är viktiga.
	Avveckla fossilbränsleanläggningar och konvertera dem till	År 2020 är samtliga fossilbränsleanläggningar konverterade med

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	miljövänligare alternativ (Mprg 1.2.1) (Fastighet)	undantag för ett fåtal strategiska anläggningar.
	Vid nyproduktion av byggnad med uppvärmd yta ska ambitionens vara att följa svensk passivhusstandard FEBY 12. (Fastighet)	Målet kommer att ses över i samband med framtagande av plan för hur tekniska kontoret ska arbeta med att följa krav enligt modellen miljöanpassat byggande.
Friskt vatten	Användning och föroreningar från hälso- och miljöfarliga kemiska produkter ska minska (Mprg 2.2.3) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Förvaltningen ska arbeta för att minska konstgräsplanernas negativa miljöeffekter (Mprg 2.2.4) (Anläggningar)	Handlingsplan för hantering av mikroplaster från konstgräsplaner tas fram. Uppföljning beträffande effekt av den extra rensning som sker via de granulatfällor som installerats i avloppen vid konstgräsplanerna.
	Genom återkommande tillsyn av verksamheter kontrollera att utomhusmiljön inte påverkas negativt (Mprg. 2.1.1,2.1.2 , 2.2.1 , 2.2.4) (Miljö- och hälsoskydd)	<ul style="list-style-type: none"> - Bevaka det lokala åtgärdsprogrammet för Edsviken (Edsvikens vattensamverkan). - Bedriva tillsyn av dag- och spillvattennät. - Bedriva tillsyn av badplatser.
	Genom återkommande informationsinsatser inspirera Danderydsbor och företagare att göra skillnad (Mprg 2.2.3) (Miljö- och hälsoskydd)	- Informationsinsats, gällande båtbottnfärger, till kommunens båtklubbar.
	Kommunen ska i plan- och bygglovsprocessen förorda hållbar dagvattenhantering (Mprg 2.3.1) (Bygglov) (Byggnadsnämnd)	• I samband med bygglovsrådgivning och bygglovsprövning ges råd till sökanden och där det är möjligt ställs krav på omhändertagande av dagvatten.
	Kommunen ska i plan- och bygglovsprocessen förorda hållbar dagvattenhantering (Mprg 2.3.1) (Plan) (Plan)	• 100 procent av tillstyrkta detaljplaner ska ställa krav på hållbar dagvattenhantering.
	Dagvattenhantering i form av uppströmsåtgärder ska	Lokalt omhändertagande av vatten i majoriteten av

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	genomföras (Mprg 2.3.2) (Gata och trafik)	verksamhetens vägprojekt
	Dagvattenhantering i form av uppströmsåtgärder ska genomföras (Mprg 2.3.2) (Vatten och avlopp) (Vatten och avlopp)	Danderyds kommun avser att ta fram dagvattenplan och andra strategiska dokument rörande dagvatten vilket ger en förväntan att målet uppnås under 2019.
	Minska mängden vatten till dag- och spillvattennätet (Mprg 2.1.1.) (Vatten och avlopp)	VA-verksamheten förväntar sig att målet kommer att uppnås. Andelen inläckage kommer att minska, om de utvecklingsprojekt som planeras visar sig framgångsrika. Den upprustning som initieras på pumpstationerna ökar också förmågan att uppnå önskat resultat med inga breddningar av orenat spillvatten.
	Minska användningen av konstgödsel (Mprg 2.1.2.) (Vatten och avlopp)	VA-verksamheten förväntar sig att målet uppnås.
	Inventera behov av förbättrat omhändertagande av dagvatten på gårdar, samt genomför åtgärder (Mprg 2.3.2) (Fastighet)	Inventering är underlag för beslut om åtgärder. Åtgärder kan involvera både byggnad och mark, ex grönt tak eller rain garden.
Biologisk mångfald	Vid samhällsbyggande ska biologisk mångfald byggas in för att främja ett rikt växt och djurliv (Mprg 3.2) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Stärka kunskapen och medvetenheten om Danderyds natur, biologiska mångfald och ekosystemtjänster (3.3 Mprg) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Biblioteken ska stärka allmänhetens kunskap och medvetenhet så att kommunens miljömål kan uppnås (Mprg 1.1, 3.3) (Bibliotek)	Offentliga aktiviteter i bibliotekets regi såsom utställningar, föredrag med mera.
	Informera privata	• I samband med

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	markägare med särskilt höga naturvärden på sina fastigheter i syfte att bibehålla och öka naturvärdena (Mprg 3.3.2) (Bygglov)	bygglovsrådgivning och bygglovsprövning ges råd till sökanden och där det möjligt ställs krav på bevarandet av den gröna miljön.
	Värdefulla träd ska bevaras (Mprg 3.1.4) (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> • Värdefulla träd ska beaktas när nya detaljplaner upprättas. • Dialog om värdefulla träd ska föras med exploitörer i samtliga pågående detaljplaneprojekt.
	Drift av grönstruktur och vattenområden ska stärka biologisk mångfald (Mprg 3.1.1) (Park och natur)	<ul style="list-style-type: none"> - Ökad biologisk mångfald av växter. - Ökad biologisk mångfald av djurliv.
God bebyggd miljö	Grönytefaktor ska beaktas i plan och exploatering (Mprg 4.5.3) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Förskolor och skolor använder förbrukningsmaterial på ett miljömedvetet sätt (Mprg 5.3.2) (Utbildningsnämnd)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Andel förskolor och skolor som har Grön Flagg ska öka (Mprg 5.1.1) (Utbildningsnämnd)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Idrottsanläggningarna ska sortera sitt avfall (Mprg 4.3.2) (Anläggningar)	I samråd med tekniska kontorets projektledare för källsortering inventera idrottsplatserna avseende status och behov av åtgärder för att finna lösningar så att kommunens ambitioner i miljöprogrammet kan uppnås.
	Genom återkommande tillsyn av byggen kontrollera att miljön inte påverkas negativt (Miljö- och hälsoskydd) (Miljö- och hälsoskyddsnämnd)	- Fem byggarbetsplatser ska få tillsyn.
	Klagomål avseende buller från E18 och Roslagsbanan ska kommuniceras inom tre veckor (Mprg 4.1.1) (Miljö-	- 80 procent av klagomålen ska vara kommunicerade inom tre veckor.

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	och hälsoskydd)	
	Klagomål avseende buller från E18 och Roslagsbanan som har kommunicerats ska upp till beslut i nämnd inom två månader (Mprg 4.1.1) (Miljö- och hälsoskydd)	- 80 procent av klagomålen som kräver nämndbeslut ska upp i nämnden inom två månader.
	Danderyds kommun ska verka för miljöanpassat byggande samt för en giffri miljö och minskat buller. (Byggnadsnämnd)	<ul style="list-style-type: none"> • Information ges till bygglovssökande.
	Miljöanpassade och energieffektiva byggnader rekommenderas vid planläggning. (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> • Dialog om miljöanpassade och energieffektiva byggnader ska ske med exploatörer i samtliga detaljplaneprojekt. • Kommunens informationsblad om miljöanpassat byggande ska delas ut till exploatörer i samtliga detaljplaneprojekt.
	Åtgärda otrygga platser i samarbete med Trygg i Danderyd (Gata och trafik)	Åtgärdade otrygga platser på allmän platsmark som identifierats i samarbete med Trygg i Danderyd
	Cykeltrafiken ska år 2020 utgöra 13 procent av Danderydsbornas huvudresor (Mprg 4.2.1) (Gata och trafik)	<ul style="list-style-type: none"> - Utföra kampanjer som skapar medvetande hos allmänheten om cykeltrafikens fördelar - Utföra underhåll- och investeringsåtgärder som förbättrar cykelinfrastrukturen i kommunen.
	Planera och genomföra säkra och miljöanpassade trafikmiljöer vid skolorna (Mprg 4.2.2) (Gata och trafik)	<ul style="list-style-type: none"> - Revidera rapporten Säkra skolvägar - Utföra åtgärder i enlighet med rapporten Säkra skolvägar
	Renovera kajer så önskad funktion vidmakthålls över tid (Hamnar)	Upprustning av kajområdet Ranängen. Projektering och upphandling av arbetet genomförs under 2019. Under 2020 genomförs upprustningen.
	Möjligheten till sortering av avfall ska förbättras för de som bor och verkar i	- Öka mängden avfall som sorteras ut och därmed kan återvinnas. År 2020 ska

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	kommunen (Mprg 4.3) (Avfall)	mängden 50% av allt hushållsavfall materialåtervinnas. - Öka tillgängligheten för återvinning för kommunens invånare. - Öka medvetenheten hos de som bor och verkar i kommunen om vikten av att återvinna avfall.
	Erbjuda verksamheter i kommunens lokaler möjlighet till att sortera sitt avfall (Mprg 4.3.2) (Fastighet)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Vid underhåll av fastigheter samt vid om- och tillbyggnad väljs i möjligaste mån varor godkända i tredjeparts miljödatabas (Mprg 2.7.2) (Fastighet)	Under 2019 förväntas arbetet övergå från mål till att drivas enligt rutin.
Gifrfri miljö	Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader ska miljökrav ställas i enlighet med Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå (Mprg 5.4.2) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Farliga ämnen ska fasas ut och de som bor och verkar i kommunen ska vägledas till att minska sin kemikalieanvändning (Mprg 5.1) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Miljöutbildning för nyanställda ges (Mprg 5.4.3) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Alla verksamheter finansierade av kommunen ska sträva efter att minst 50 % av de livsmedel som köps in ska vara ekologiska (Mprg 5.5.2) (Kommunstyrelsen)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen.
	Förskolor och skolor har en handlingsplan för en giftfri miljö (Mprg 5.1.2) (Utbildningsnämnd)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Andel inköpta varor, där	Precisering sker i

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
	miljökrav är uppfyllda enligt upphandling/inköp, ska öka (Mprg 5.4.2) (Utbildningsnämnd)	miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Användning av bekämpningsmedel ska minimeras och bästa miljövänliga alternativ ska användas (Mprg 5.2.1, 5.2.2) (Anläggningar)	Förvaltningen bedömer att användningen av bekämpningsmedel är på en miniminivå. Målet står kvar men kommer ej att rapporteras.
	Fritidsgårdarna ska stimulera till kunskap och delaktighet kring kommunens miljömål. (Mprg 5.5.2) (Fritidsgårdar och Ungt Fokus)	En tema-/aktivitetsvecka per år och fritidsgård. Ungdomarna ska vara med i processen och ta fram fritidsgårdarnas miljömål.
	Alla boenden har en handlingsplan för en giftfri miljö (Socialnämnd)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Verka för en giftfri miljö (Mprg 5.4.1 , 5.6.1) (Miljö- och hälsoskydd)	- Fyra ansvarsbedömningar ska genomföras. - Genom tillsyn bevaka att mikroplaster inte sprids ut i miljön från några konstgräsplaner i kommunen.
	Genom informationsinsatser försöka påverka företagare och Danderydsbor till bra miljöval (Mprg 5.1.3) (Miljö- och hälsoskydd)	- Inom området giftfri miljö kommer informationsinsatser med till exempel tema mikroplaster genomföras.
	Genom återkommande tillsyn av verksamheter kontrollera att miljön inte påverkas negativt. (Miljö- och hälsoskydd)	Precisering sker i miljöprogrammets målbilaga till verksamhetsplanen
	Farliga ämnen ska fasas ut och de som bor och verkar i kommunen ska vägledas till att minska sin kemikalieanvändning (Mprg 5.2) (Byggnadsnämnd)	• Information ges till bygglovssökande.
	Mängden avfall och dess farlighet ska minska (Mprg 5.3) (Byggnadsnämnd)	• Krav om sortering av avfall ställs i kontrollplanen. Information om sortering av avfall sker också via tekniska kontoret och

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
		hemsidan till kommuninvånarna.
	Vid upphandling och inköp ska miljö- och energieffektivitetskrav ställas. (Plan)	<ul style="list-style-type: none"> • Inköp av varor och tjänster ska göras via ramavtal. • Vid upphandling ska miljö- och energieffektivitetskrav ställas.
	Driftentreprenören ska använda miljövänliga metoder. (Park och natur)	Minskat utsläpp av växthusgaser av verksamhetens entreprenörer i enlighet med avtal.
	Kommunen ska aktivt delta i skräpplockardagar (Mprg 5.6.3) (Park och natur)	Skapa ett större medvetande och engagemang hos allmänheten för ett rent och städat Danderyd.
	Vid upphandling av varor, tjänster och entreprenader ska miljökrav ställas i enlighet med Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå (Mprg 5.4.2) (Hamnar)	Upphandlingsmyndighetens avancerade nivå för miljökrav skall ställas vid kommande upphandlingar under budgetperioden.
	Hälso- och miljöfarliga produkter och ämnen byts ut mot miljövänligare alternativ (Mprg 5.4.1) (Vatten och avlopp)	VA-verksamheten förväntar sig att målet uppnås.
	Mängden avfall och dess farlighet ska minska (Mprg 5.3) (Avfall)	<ul style="list-style-type: none"> - Öka medvetenheten kring att produkter i hög mån kan återanvändas. - Underlätta för invånarna att återbruka produkter. - Minska mängden farligt avfall som läggs i den vanliga soppåsen. År 2020 ska inget farligt avfall finnas i soppåsen. - Minska den totala mängden hushållsavfall som slängs. År 2020 ska den totala mängden ha minskat med 50 kilo från 2009.
	Ta fram handlingsplan för att skapa en giffri miljö i kommunägda fastigheter (Mprg 2.7.1) (Fastighetsnämnd)	Giffri miljö är i första hand kopplat till invändiga ytskikt. Prioriterade objekt är förskolor och ytskikt där barn har direktkontakt.

Fokusområden	Mål	Förväntat resultat för budgetperioden
		Genomförda åtgärder enligt handlingsplan i fem objekt förväntas ske under perioden.